

ö

Budgetförslag 2024–2026

Socialdemokraterna

Ekonomiska förutsättningar

Under åtta år med en Socialdemokratiskt ledd regering har kommunernas ökade kostnader för demografin kompenseras med statliga stöd. Nu lider landet under en högkonservativ regering ledd av Moderater och Sverigedemokrater. De ökade behoven som fortsätter hos kommunerna kompenseras inte längre från nationellt håll, utan nuvarande regering prioriterar skattesänkningar framför kvalitén i välfärden.

Vi står inför stora kostnadsökningar främst beroende av inflation, ränteökningar, demografisk påverkan samt ökade pensionsåtaganden. När vi genomför verksamhetsförändringar för att möta behoven, måste information och dialog med berörda ske innan politiska beslut fattas. Då möjliggörs konstruktiva och bättre lösningar, och vi slipper få en debatt om processen vilket inte gynnar någon part. Så här långt har den nya majoriteten valt att göra saker i fel ordning.

Kommunens främsta uppgift är att skapa förutsättningar för ett värdigt liv och en god livskvalitet. Då måste vi motverka sociala klyftor och att människor befinner sig i ett utanförskap. Det gör vi bäst genom att bygga välfärden på solidarisk jämställd och jämlik grund.

Utgångsläge för planeringen

Nämnderna kompenseras med demografi, kapitalkostnader, löner och inflation. Eventuella kostnadsökningar därutöver sker i huvudsak inom ram för respektive nämnd.

Kommun- och Stadsutveckling

Den strategiska utvecklingen av kommunen måste fortsätta. Skall vi klara framtida behov ekonomiskt och kompetensmässigt måste utvecklingen för att göra kommunen och staden än mer attraktiv fortsätta. Det går inte att stanna för att invänta framtiden, vi måste möta den.

2024 blir ett hårt ansträngt år rent ekonomiskt. Därför måste prioriteringarna göras med stor omsorg. Två projekt som dock inte kan bromsas utan stora negativa konsekvenser är Översvämningsskyddet och Skageracksbanan.

Widingsborg och Anegrund är starka profilområden för att öka Uddevallas attraktionskraft. Om översvämningsskyddet fördröjs då skjuter vi också möjliga intäkter på framtiden. Processen att avyttra Widingsborg till möjliga exploatörer måste påbörjas snarast. Detta kommer att finansiera väsentliga delar av den kommunala kostnaden för området.

Skageracksbanan är i en avgörande tidpunkt. De flesta kommuner längs den tänkta sträckningen har redovisat ett tydligt intresse och tilltro till projektet. Detsamma har gjorts från flera externa intressenter. Uddevalla är den största kommunen mellan huvudnoderna Göteborg och Oslo. Vi är också den kommun som har störst vinst av att projektet realiserar.

En ytterligare tidsmässig uppbromsning kommer att leda till att nuvarande intresserade partners tappar intresset och en omstart blir inte trovärdig.

Arbetsmiljö/ Kompetensförsörjning

Fram till 2030 förväntas 1050 medarbetare gå i pension i Uddevalla kommun. De yrkesgrupperna med flest pensionsavgångar är undersköterskor, förskollärare, lärare (specifikt gymnasielärare) och stödassistenter. Utmaningen kommunen står inför är att de ökade behoven av välfärd kolliderar med kommande års pensionsavgångar samt att flera av ovannämnda yrken är svårrekryterade. Kommunens totala personalomsättning för 2022 var 7,5% (inkl. Pensionsavgångar 10%). Yrkesgrupperna med högsta personalomsättning är sjuksköterskor, socialsekreterare och chefer.

En väsentlig del i problematiken att klara kompetensförsörjningen är arbetsmiljön och som följd därav höga sjukskrivningstal. I en hållbar organisation kan man inte ha en arbetsmiljö och arbetssituation som skapar hög sjukfrånvaro. Uddevalla kommun har sjuklönekostnader på runt 50 miljoner kronor per år. Allt är självklart inte relaterat till arbetssituationen, men tillräckligt stor del för att det skall ses som allvarligt.

Åtgärder som ökar frisknärvaron minskar behovet av nyrekrytering. Det skapar en bättre trivsel hos personalen vilket leder till att attraktionskraften för att söka jobb hos Uddevalla kommun ökar.

Den administrativa bördan har ökat under många år. Det flyttar fokus från den primära professionen och skapar en påtaglig stress hos personalen. Att minska den administrativa bördan med bättre system som gör informationen och administrationen effektivare och mer lätthanterad måste till. En mer tillitsbaserad styrning behövs dessutom för att skapa situationsanpassade arbetsprocesser.

Nödvändiga åtgärder är att:

- Utveckla schemalaggningsen så att all personal får en rimlig arbetsbörda och framförhållning i sin vardag.
- På arbetsplatser med exceptionellt hög sjukfrånvaro pröva 80-90-100 modellen.
- Förbättra förutsättningarna för chefskapet i form av utbildning, administrativt stöd och i vissa fall färre personal per chef.
- Fler pooltjänster som går in vid frånvaro och kan förstärka vid övertalighet.

Klimatarbetet

Kommunen har en viktig roll i klimatomställningen. Ett kortsiktigt vinstperspektiv får inte hindra en långsiktig omställning. Fossil energianvändning måste fasas ut både vad gäller fordon och produktion. Att dessutom premiera klimatsmart matproduktion är vårt enklaste bidrag för en bättre framtid.

Framtida elanvändning i samhället kommer att öka dramatiskt. Därför är det viktigt att även kommunen och dess bolag tar en tydlig roll vad gäller både effektivisering och ny fossilfri elproduktion. All ny elproduktion som inte är fossil är bra för klimatomställningen.

Ekologiskt och/eller närproducerad mat i vår egen verksamhet är ett viktigt bidrag som stimulans för producenterna. Detta är bra för både klimatet och hållbarhetsperspektivet. Egenförsörjning av matproduktion har aktualiserats efter Rysslands invasion av Ukraina, och är viktig för våra lokala matproducenter.

Finansiella mål och nettokostnadsandel

I den situation som råder med exceptionellt hög inflationstakt, kraftigt ökade pensionskostnader samt stora behov vad gäller investeringar och exploateringar, ser vi det som direkt olämpligt att under 2024 och 2025 framhärda tidigare beslut om finansiella mål. Det finansiella målet för de kommande två åren bör vara en budget i balans med plusresultat.

Driftbudget

Nämnd/Styrelse	Bokslut 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026
Kommunfullmäktige och revision	-11,1	-13,3	-13,5	-13,3	-13,3
Kommunstyrelse	-387,6	-432,3	-391,6	-391,1	-391,1
Barn och utbildningsnämnd	-1 642,7	-1 695,2	-1 685,2	-1 685,2	-1 685,2
Barn och utbildningsnämnd demografi			-3,3	-7,9	-9,5
Socialnämnd	-1 459,4	-1 576,3	-1 576,3	-1 576,3	-1 576,3
Socialnämnd demografi			-17,0	-33,1	-48,1
Samhällsbyggnadsnämnd	-155,9	-136,9	-136,9	-136,9	-136,9
Kultur- och fritidsnämnd	-152,7	-157,9	-157,9	-157,9	-157,9
Valnämnden	-2,8	-0,1	-1,7	-0,1	-1,7
Driftreserv för nytt badhus		-40,0	-24,0	-41,0	-41,0
Reserv för kapitalkostnader investeringar		-28,9	-48,0	-89,0	-98,9
Stadsutveckling/ Reavinster			3,0	-17,0	-17,0
Centrala upphandlingseffekter		3,5	3,5	3,5	3,5
UUAB			40,0		
Summa nämnder/styrelser	-3 812,2	-4 077,4	-4 008,9	-4 145,3	-4 173,4
Övriga ej fördelade poster ***	-117,3	-103,0	-350,7	-333,8	-458,4
Eliminering internt finansnetto	25,0	33,2	34,1	43,2	47,3
Summa verksamhetens nettokostnad	-3 904,6	-4 147,2	-4 325,5	-4 435,9	-4 584,5
Skatteintäkter	2 980,3	3 074,3	3 188,6	3 340,7	3 496,5
Generella statsbidrag och utjämning	1 094,0	1 078,0	1 169,1	1 155,0	1 171,5
Verksamhetens resultat	169,7	5,1	32,2	59,8	83,5
Finansiella intäkter	51,4	56,6	91,0	111,0	123,0
Finansiella kostnader	-43,8	-61,6	-101,0	-131,0	-148,0
Resultat efter finansiella poster	177,3	0,1	22,2	39,8	58,5
REDOVISAT RESULTAT	177,3	0,1	22,2	39,8	58,5
Nettokostnadsandel inkl finansnetto	95,6%	100,0%	99,5%	99,1%	98,7%
Finansnettots andel av skatteintäkterna	-0,2%	0,1%	0,2%	0,4%	0,5%
Resultat i % av skatteintäkterna	4,4%	0,0%	0,5%	0,9%	1,3%

Specifikation ej fördelade poster:	2022	2023	2024	2025	2026
Arbetsgivaravgifter	22,0	0,0			
Pensioner	-85,3	-41,5	-149,2	-9,6	-13,4
Pris och lönereserv	0,0	-68,8	-195,5	-318,2	-439,0
Riktade statsbidrag tillskott	-7,4	7,1	-6,0	-6,0	-6,0
Övriga poster	-46,6	0,2			
Summa ej fördelade poster	-117,3	-103,0	-350,7	-333,8	-458,4

Kommunfullmäktige

Kommunbidragsförändring: + 0,2 Mkr

Den Nordiska vänortskonferensen genomförs i Uddevalla och behöver en rimlig finansiering. I den utsatta ekonomiska situationen som gäller 2024 så kan inte övriga budgetposter för KF utökas.

Kommunstyrelsen

Kommunbidragsförändring: +-0

Kapitalkostnader investeringar: 5,2 Mkr Brandstationen

Då vi befinner oss i en period av osäker konjunkturutveckling och historiskt hög inflationsnivå då är det extra viktigt att arbetsmarknadsåtgärderna inte försvagas. Fler människor riskerar i ett familjeekonomiskt utsatt läge att hamna utanför förutsättningen att klara en egen försörjning. Då måste också stödet till dem som behöver hjälp att komma in på arbetsmarknaden vara effektivt och kvalitetssäkrat. Osäkerheten hur försörjningsstödet påverkas är svårt att bedöma, men tendensen för 2023 tyder på att delar av den budgeten kan överföras till arbetsmarknadsinsatser.

Arbetsmarknadsinsatser som stödjer bristyrken i våra egna verksamheter kan utvecklas i samverkan mellan AMA, VUX och förvaltningarna. Lärlingscentrat är en bra aktör för att nå fler elever.

SM i friidrott är en möjlighet att profilera Uddevalla som besöks och eventort.

Stadsutveckling/Reavinster

Kommunbidragsförändring: -37 Mkr

Stadsutvecklingen och reavinstererna av fastighetsförsäljning bör hanteras i ett sammanhang eftersom dom påverkas av varandra. En tidigareläggning av fastighetsförsäljningar kan då finansiera åtgärder som är nödvändiga för stadsutvecklingen.

Viktigt för framdriften av stadsutvecklingen är att Översvämningsskyddet framskrider enligt tidigare planering. Det möjliggör att vi under 2024 kan sälja Widingsborg och/eller Parken (Lindstam 2). Reavinsten därifrån, och övriga försäljningar, tillsammans med budgeterade medel finansierar nödvändiga rivnings och saneringsåtgärder. Rivningen av brandstationen är nödvändig och att det sker omgående under 2024. Saneringen på tomten kan delvis genomföras senare.

Den potentiella reavinsten för nämnda fastigheter plus övriga säljobjekt är 70-80 Mkr, som kan realiseras under åren 2024-2025.

Barn och utbildningsnämnden

Kommunbidragsförändring: +-0

Kapitalkostnader investeringar: 7,5 Mkr för nya skolor Ljungskile

För en jämlikare skola behövs det förebyggande och främjande insatser, såsom tidiga och snabba åtgärder, då kommer fler elever klara av utbildningen och trivas i skolan. Sena insatser och problematisk skolgång får både ekonomiska och mänskliga konsekvenser under en lång tid, detta vill vi förhindra genom dessa åtgärder.

Minskad kostnad för skolskjutstrafiken.

När vi går över till Uddevalla Omnibuss för våra skolskjutsar beräknar vi att kostnaderna minskar med 8–10 Mkr. Detta bör användas för elevhälsan och stärka en jämlik skola.

Motverka elevers ohälsa och framtida utanförskap (+5 Mkr).

Snabba, tidiga främjande och förebyggande insatser för att öka tryggheten och motverka stress och psykisk ohälsa. Dessa insatser leder till en minskad stress i arbetsmiljön för skolans personal och en tryggare skolmiljö för barnen och dess familjer.

Elevhälsa inom förskola (+3 Mkr).

Ofta uppmärksammar personal och föräldrar behovet av stöd i tidig ålder, men vi väntar allt för ofta med insatser. En elevhälsa inom förskolan skulle ge positiva konsekvenser både på kort och lång sikt, detta minskar ökat behov i äldre åldrar vilket bidrar till lägre kostnader och minskat utanförskap.

Socialnämnden

Kommunbidragsförändring: +-0

Kapitalkostnader investeringar: 3,9 Mkr Rotviksbro

Fortsätta satsa på hemmaplanslösningar inom individ- och familjeomsorgen, psykiatri samt missbruksvården för att undvika dyra privata externa alternativ.

Fortsätta satsa på att utveckla driftsformer så som intraprenad, idéburna offentliga partnerskap, sociala krav i upphandlingar i stället för rena privatiseringar genom lägsta prisupphandlingar.

Fortsätta skapa aktivitetscentrum kring äldre-och trygghetsboendena i samverkan med idéburen sektor.

Fortsätta digitaliseringen och översynen kring vilka arbetsuppgifter den kvalificerade personalen skall utföra.

Samhällsbyggnadsnämnden

Kommunbidragsförändring: +-0

Kapitalkostnader investeringar: 10 Mkr + 8 Mkr Översvämningsskydd

Vårt förslag innebär att fortsätta arbetet med att skapa en trygg och trivsamt kommun, genom att fullfölja upprustning av norra Drottninggatan, ställplatser på Bodele, samt fortsätta trygghetsarbetet med att höja trafiksäkerheten för de oskyddade trafikanterna, i enlighet med redan beslutade planer.

Investeringsplanerna för ett nytt tillagningskök är viktigt för att ge en god arbetsmiljö för vår personal och skapa förutsättningar för smartare logistiklösningar.

En fortsatt satsning på den biologiska mångfalden samt det strategiska miljö- och klimatarbetet, säkerställer att vi kan nå målet att vara en fossilneutral kommun 2030, vilket var vårt gemensamma mål under förra mandatperioden och som vi fortsatt håller fast vid. Detta gör vi givetvis genom att samverka inom hela koncernen och även med kommunens medborgare och näringsliv i hela kommunen, även våra landsbygdsområden. Därför är det viktigt att hålla fast vid ingångna samarbeten med föreningsliv och näringsliv.

Dessutom vill vi:

- Anlägga en hundrastgård som man kan ta sig till med kollektivtrafik eller till fots
- Skapa en temaplatz som man kan ta sig till med kollektivtrafik eller till fots
- Fullfölja den inledda processen med medborgarbudget på Dalaberg/Hovhult

Kommunbidragsförändring: +-0

Kapitalkostnader investeringar: 13 Mkr Rimnersvallen, 24 Mkr Rimnersbadet

Att nämnden skall kunna fortsätta stödja barn och ungas intressen och idrottande, genom att möjliggöra deltagande inom föreningslivet i alla stadsdelar av kommunen. Exempelvis genom ambulerande verksamheter via studieförbunden och kulturskolan.

Fortsätta utreda en stadsnära ridanläggning och därigenom stödja ett stort idrottsintresse bland flickor och utövare av Parasport.

Att färdigställa Kulturstråket och skapa alternativa lokaler att ersätta kulturhuset Bastionen. Samt att tillse lokalbehovet för övriga nu verksamma föreningar, där exploatering och rivning av byggnader kräver alternativ för föreningars fortlevnad.

Vi vill också att badplatser belägna i Uddevalla kommun, fortsätter att utvecklas. I kombination med en framtida syresättning av Byfjorden, kommer detta att bidra till en ökad turism i vår vackra stad

Investeringar finansierade från Bad och kapitalkostnadsreserv

Objekt	2024	2025
Badhuset	24,0	41,0
Brandstation	5,0	5,0
Ljungs-Hälle förskola	4,0	4,0
Ljungskile skolan	2,0	6,0
Rotviksbro	3,0	5,0

Rimnersvallen	13,0	13,0
Översvämningsskydd	8,0	8,0
SBF	10,0	32,0
Övrigt	3,0	16,0

Bolagen

De av kommunen ägda bolagen är främst till för att skapa nyttigheter för kommuninvånarna. Därför är det högst olämpligt att därutöver tömma bolagen på kapital för att finansiera annan verksamhet. Den utdelning som UUAB tog från döttrarna under 2023 skall överlämnas till ägaren. Ytterligare avkastning från bolagen till kommunal verksamhet är inte lämplig. Osäkerheten om resultat, samtidigt som Energi och Hamn har stora investeringar för att möta uppdraget från ägaren. Direkta uppdrag kring infrastruktur, ladd strukturer och ytterligare elproduktion kräver investeringsinsatser. Upparbetat kapital hos bolagen behövs därför i den egna investeringen.

Fjärrvärme och elnätsintäkter kommer från begränsad del av kommunen, varför lämpligheten även ur detta perspektiv måste ifrågasättas.

Bostadsstiftelserna har som uppdrag att förvalta och värna hyresmarknaden i Uddevalla. Framför allt Uddevallahem är också en viktig aktör för framtida bostadsutveckling. Att sälja befintligt bestånd för att finansiera nyproduktion ser vi inte som en del av uppdraget. Nyproduktion måste i det här fallet leva på egna meriter.